СӨЙ ГОМЕРНЕ, СӨЙ ХАЛЫКНЫ, СӨЙ ХАЛЫКНЫҢ ДӨНЬЯСЫН!

ДУСЛЫК

ОКТЯБРЬ РАЙОНЫНЫҢ ИҖТИМАГЫЙ-СӘЯСИ ГАЗЕТАСЫ.
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА ОКТЯБРЬСКОГО РАЙОНА.

Газета 1931 елның 9 июленнән бирле чыга. | №44 (7217) | 16 апрель, 1991 ел. СИШӘМБЕ | Бәясе 4 тиен.

Җиңүчеләргә байраклар

12 апрельдә «Большевик» колхозына тантаналы шартларда күчмә Кызыл байрак тапшырылды. Хуҗалык бу хөрмәткә март аенда һәр сыердан сөт җитештерү буенча район колхоз-совхозлары арасында иң югары нәтиҗәгә ирешеп лаек булды. Ул бер сыерга уртача 335 килограмм сөт савып алуны тәэмин итте.

«Родина» колхозы савучылары март аенда һәр сыердан 217 килограмм сөт савып алдылар, аны аннан алдагы елның шул чоры белән чагыштырганда 32 килограммга арттыруга ирештеләр һәм җиңүче булдылар.

Язның бер көне—ел туйдыра

Хәерле сәгатьтә!

Район игенчеләре җаваплы һәм киеренке кампания—язгы кыр эшләренә керештеләр. Еллар катлаулы, кыр эшләре күләме гаять зур һәм шул ук вакытта уңыш та кирәк, бик кирәк! Көч һәм кәеф сиңа, игенче! Табыннарыбыз муллыгы, илебез куәте синең тырышлыгың, синең фидакарьлегеңнән тора. Икмәккә нигез салынган көннәрдә синең хезмәтең аерата зур мәгънәви эчтәлек ала, илебез өмет тулы күзләрен сиңа бага.

Хәерле сәгатьтә! Басуларга беренче булып чыгучы игенчеләрнең аягы җиңел булсын, еллар бәрәкәтле килсен, игеннәр күкрәп уңсын!

x x x

XXI партсъезд исемендәге колхоз.

Хуҗалык игенчеләре районда беренчеләрдән булып кырга чыктылар. Биредә күпъеллык үләннәрне тамырдан тукландыру белән Зиннәт Вафин һәм Рамил Фәйзуллин агрегатлары шөгыльләнәләр. Игенчеләр беренче көннән үк эшне көйле генә башлап җибәрделәр, смена нормасын арттырып үтиләр.

Колхозда дым каплату эшенә дә әйбәт кенә керешеп киттеләр. Хөҗҗәт Мирзаханов һәм Ришат Сәйфуллин аерата тырышып хезмәт куялар. Соңгы көннәрдә арыш, көзге бодай җирен тырмалаута, тукландыруга да керештеләр.

«Комбайн» колхозы. Күпьеллык үләннәрне тукландыруга 11 бригада механизаторлары аеруча актив керештеләр. Вәкил Гатин, тырмалауда эшләүче Гали Фәссахов һәрвакыттагыча намуслы хезмәт куялар. Беренче бригадада РМГ-4 белән эшләүче Александр Похачев хезмәтенә тел-теш тидерерлек түгел.

«Үрнәк» колхозы. Хуҗалык күпьеллык үләннәрне тамырдан тукландыру алып бара. Бу эшне КПСС члены Рифкать Миннеголов, чәчүчеләр Хәмит Хуҗиәхмәтов, Хәким Шәрәпов һәм Хасыйбулла Массаров уңышлы алып баралар. Ашламаны ЮМЗ-6 белән кырга ташып торучы Касыйм Мөстәкыймов, аны төяүчеләр Касыйм Хуҗиәхмәтов, Шәрифулла Ибәтуллин, Миннехан Мөстәкыймов, Мөнир Котыпов та агрегатлар эшенә тоткарлык ясамаска тырышалар.

Игенчеләр уҗым тукландыруны да башлап җибәрделәр. Быел бу эш Сәлим Хәммәтҗанов агрегатына тапшырылган.

Вениамин Николаевич кебек игенчеләр өчен кызу көннәр җитте. «Мамык» совхозында да басуларны чистарту, техниканы кырга чыгару, ашлама запасларны туплау—олы бәйге алдыннан була торган әзерлек эшләренең ахыр этабы бара. Вениамин Николаевич нәкъ соңгысы—сыешлыкларга ашлама ташу белән мәшгуль дә. Аннан аның куәтле Т-150 тракторын җир культивацияләү, БДТ-7 ясссы кискеч белән эшләү көтә. Аннан игеннәр тулышкач, ашлык диңгезе игенченең сихәтле кулы кагылганын көтеп дулкынлана башлагач, ул «Нива»га утыра. Боларның һәммәсен бер үк дәрәҗәдә җаваплылык белән, җиренә җиткереп башкара ул. Техниканың бөтен төрен биш бармагыдай белүенә өстәп тынгысызлык, намуслылык кебек сыйфатлар аңа чын игенче булып җитешергә, хөрмәт һәм дәрәҗә яуларга булышты.

Рәсемдә: «Мамык» совхозы механизаторы В. Н. Шмелев.

КИҢӘШМӘ ҮТТЕ

14 апрель көнне «Рассвет» совхозында район колхоз - совхозлары экономистлары катнашында киңәшмә булды. Анда агымдагы елны язгы чәчүдә катнашачак механизаторлар, эшчеләр һәм колхозчылар хезмәтенә түләү мәсьәләсе каралды. Киңәшмәне АПК работниклары профсоюзы райкомы рәисе Г. К. Пакшин алып барды. Анда «Рассвет» совхозы экономисты В. В. Сатдаров, авыл хуҗалыгы идарәсе баш агрономы Н. М. Мусин һәм идарә экономисты Р. Н. Сатдарова чыгыш ясадылар.

Яхшы кәеф белән

Игенче-механизаторларны яңа җаваплы эшкә чакырып, язгы йомшак җилләр исә. Аларның дулкынланулары йөзләренә чыккан. Эшне яхшы итеп алып барып булырмы, гарәбә бөртекләр җир куенына вакытында салынырмы, туган туфрак син көткәнне бирерме—барысы да күңелне борчый, уйландыра.

Бүген күпме кешенең өмете игенченең намусына, тырышлыгына бәйле. Мичуринлылар шуны истә тотып бу эшкә зур җаваплылык белән карыйлар. Шуңа да ремонт мастерскоенда иртәдән кичкә кадәр дәртле эш кайный.

Бу көннәрдә хуҗалыкта техниканың язгы кыр эшләренә әзерлеген үзара тикшерү үтте. Мичуринлылар Синдряков исемендәге колхоз белән ярышалар. Ике якта да компетентлы комиссия үз эшенә ифрат җаваплы карый, көндәшләренең әзерлеген һәрьяклап тикшерәләр. Әмма синдряковлылар күпме генә таләпчән булырга тырышсалар да, күршеләрнең бу кампаниягә җаваплы карауларын билгеләми булдыра алмадылар. Биредә техника бүгеннән басуга чыгарга әзер, чәчкечләр, тырмалар, культиваторлар—һәммәсе көйләнгән. Бары кечкенә төгәлсезлекләр буенча кисәтү ясалды. Ә тулаем алганда, хуҗалык механизаторларының язгы чәчүгә әйбәт әзерлеге билгеләп үтелде. Әлбәттә, уңыш өчен көрәштә вак нәрсә юк. Тикшерүдән соң, механизаторлар тиз арада җитешсезлекләрне төзәттеләр. Язгы чәчүгә алар яхшы кәеф, төзек техника белән чыгарга ниятлиләр.

Колхозның 3402 гектар сөрү җире быел ике бригада карамагында, алар Урта һәм Кече Камышлы авыллары бригадалары. Узган елда алар бөртекле культураларның һәр гектарыннан 27 центнер алдылар. Билгеле, быел бу күрсәткечне арттырырга тырышалар.

Бригадаларда тырыш, уңган механизаторлар җитәрлек. Беренче бригадада Владимир Дмитриевич Иванов—атаклы тракторчы. Ул 20 елга якын эшләп байтак кына яшь механизаторлар белән тәҗрибәсен бүлешергә өлгерде. Тырыш хезмәте өчен өченче дәрәҗә Хезмәт Даны ордены белән бүләкләнде. Яңа узган тикшерүдә дә Владимир Дмитриевич хәзерләгән техника иң төзекләрдән берсе дип табылды. Шулай ук яшьрәк механизаторлар Анатолий Иванов һәм Геннадий Петров та язгы чәчүгә ныклап әзерләнгәннәр. Алар уңышны җыю чорында үзләренә йөкләнгән кырдагы чөгендерне иң беренче җыеп бетергәннәр иде. Шуңа күрә быел ул кырларны аларга ышандырып тапшырырга була.

Аркадий Кузьмин күп еллар буе чөгендер җыю комбайнында эшләде, язгы кыр эшләрендә Т-70 тракторына, урып-җыюда комбайнга утыра. Менә шундый тырыш, һәр техниканың серен белә торган механизаторлар бу бригадада гына түгел, икенче бригадаларда да бар. Алар—Анатолий Кульметьев, Аркадий Яруков һ.б.

—Әйе, быел чәчү җиңел генә булырга күренми, 200 гектар сөрелмәгән җир калган иде, запас частьләр юк,—ди колхоз парторгы И. Л. Кузьмин. Билгеле, бар да шома гына бармас. Тик шунысы куанычлы: һәр механизатор үз җирен, үз кырын белә, ыгы-зыгы юк, бары тик күтәренке кәеф һәм язгы чәчүгә хәзерлек рухы хөкем сөрә.

Ф. ГАЛИМОВА.

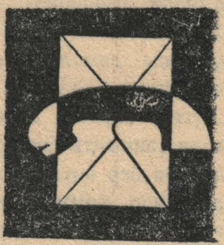

„Россия" колхозы хәбәрләре

Планнар үтәлде

Хуҗалык беренче кварталны әйбәт күрсәткечләр белән төгәлләде. Дәүләткә сөт сату планы 112,4 процент итеп үтәлде. Планда каралган 960 центнер урынына 1070 центнер ит тапшырылды.

Билгеле, уңышлар үзләре генә килми. Алар артында фидакарь хезмәт үрнәкләре күрсәтүче кешеләр тора. Әнә Мария Григорьевна Павлова. Ул 6 айгача бозаулар карый һәм март аенда үз группасындагы малларның һәркайсыннан 1000 грамм тәүлеклек артым алды.

Профилакторийда эшләүче Нина Владимировна Осипова һәм Зоя Николаевна Данилова яшь малларны исән-сау саклап үстерәләр һәм алардан 700 әр грамм тәүлеклек үсеш алалар. Валентина Андреевна Давыдова 1 елгача яшьтәге таналарны карый һәм матур күрсәткечләргә ирешә. Мөгезле эре терлек симертү буенча хуҗалыкара берләшмәгә 288 баш мөгезле эре терлек тапшырдык.

x x x

Сөт җитештерү буенча да күрсәткечләребез начар түгел. Бу төр авыл хуҗалыгы продуктын дәүләткә сатуның квартал планы 102 процентка үтәлде. Савучыларыбыз Тамара Дмитриевна Игнатьева, Анна Семеновна Портнова һәм Мария Алексеевна Яковлева гомуми эшкә күп өлеш керттеләр. Алар быелның беренче кварталында һәр сыердан 849, 828, 797 шәр килограмм сөт алуга ирештеләр.

Хуҗалык үзенең эшен нәкъ әнә шундый хезмәтчәннәргә таянып оештыра да.

В. ЕНДИРЯКОВ,
партоешма секретаре.

Эшкә бердәм алынып

Яз җитте. Образлы әйткәндә, басу моторлар гөрелтесенә күмелер вакыт якын көннәрдә башланыр. Авыл хезмәтчәнәре техника паркында да шуңа соңгы хәстәрлек күрәләр бүген.

Бу язгы мәшәкатьләр авыл коммунистларының да игътибар үзәгендә торалар. Аларның дә хәзерге моментта төп бурычы яңа уңышка ныклы нигез салудан гыйбарәт. Аларның һәркайсы шул изге бурычны гамәлгә ашыру өчен хезмәт куя.

Бүген партия адресына төрле тәнкыйть фикере яңгыраган бер вакытта авылдагы һәр коммунист үз хезмәте белән башкаларга үрнәк булуны хуп күрә, үзенә йөкләтелгән участокта фидакарьлек күрсәтә. Бу хакта сөйләгәндә иң иң мөһим техника. Язгы чәчү чорында исә мастерскойда ук кала, техник ярдәм машинасы белән агрегатларга басуда хезмәт күрсәтәчәк, эретеп ябыштыручы, токарь вазифасын үтәячәк.

Чәчү чорына **хуҗалык** һәрьяклап һәм **ныклап** хәзерләнде. Коммунист Җәүдәт Миндубаев, механизатор Мөкатдис Хәмәтвәлиев техниканы төзекләндерүдә өлкән хезмәттәшләренән ким көч куймадылар. Тырмаларны пенсионер Минабетдин Минапов күңел биреп төзәтте.

Март азагында язгы кыр эшләренә әзерлекнең торышы һәм аны уңышлы башкару буенча партоешманың бурычлары турындагы мәсьәлә ачык партия җыелышында тикшерелде. Анда доклад ясаганда хуҗалыкта бу кампаниягә хәзерлекнең куелышын анализладым, уңышларыбызны һәм эштә булган кимчелекләрне объектив бәяләдем. Моннан тыш баш белгеч коммунист Әхәт Галиуллин һәм башка иптәшләр дә игенчеләрнең кышкы хезмәтенә принципиаль бәя бирделәр: һәм, әйтергә кирәк, күп эшнең сыйфатлы башкарылуы билгеләп узылды.

Басуга чыгар алдыннан

Искра Зәйдуллина чөгендер дә игә, кирпеч заводында да сынатмый. Язын исә елның-елында басу агрегатларына орлык төяп тора.

беренче булып КПСС члены Вәгыйзь ага Абдрахмановны билгеләп үтәсем килә. Ул киң профильле механизатор, игенчелектә кулы белмәгән эш юк. Җәен күп еллардан бирле оста комбайнчы буларак дан тота. Һәм башка хезмәтне дә анысыннан ким башкармый. Быелгы кышкы чорда, мәсәлән, культиватор, чәчкечләрне ремонтлауда эшләде. Ә болар, әйтергә кирәк, игенче өчен гына коммунистлар катнашында авыл җыены үткәрелде. Анда җәй буена кемнең кайда эшләве, нинди вазифа башкарасы ачыкланды. Үз бурычын белеп торган кеше шуннан чыгып җәен планлаштыра бит ул. Әйтик, алда телгә алган Җәүдәт Миндубаев чәчү чорында ДТ-75 тракторына күчеп утыра, чәчүнең кайнар нокталарында була. Аннан даими эшли торган Т-150 сенә күчеп утыра. Илдар Гайнуллин һәм Марс Галимов агрегатлары да чәчү белән шөгыльләнәчәк. Кулларында ут уйната торган осталар алар үзләре. Аларның һәм башка хезмәтчелләрнең дә эш режимы шулай алдан планлаштырыла.

Соңгы партбюро утырышларының берсендә коммунист И. Ибраһимовның чәчүгә хәзерлектә катнашы турында отчет тыңланган иде. Аның үзенә йөкләтелгән бурычны уңышлы үтәгәне билгеләп узылды. Аның җитәкчелегендә колхозның барлык механизаторының да сезонга ныклап хәстәрләнүе ачыкланды. Моны колхозда тикшерү барышы да раслады.

Моны шунын өчен әйтүем, һәркем шулай шәхси җаваплылык хисен тойды.

30 елдан артык механизатор булып эшләүче Әхәт Гыйниятуллин язгы чәчү чорында басуга орлык ташый һәм башка эшләрдә катнаша.

Колхоздашларны, гомумән, бу яктан гел мактарлык кына. Былтыр, мәсәлән, игенче өчен урып-җыю нинди кыен килде. Әмма атарстанлылар сынатмадылар, 1050 гектарда уҗым чәчеп калдырдык, бу пландагы кадәр. Алар әйбәт кышлады, уңышка бер яктан нигезебез ныклы. Икенче яктан, кыр эшләрен тиз тотарга башка мөмкинлекләребез дә бар. Туңга сөрәсе җирләрне вакытында эшкәртеп калдырдык, кайбер күршеләребез кебек көзен үтәлеп өлгермәгән чараларга вакыт сарыф итәсе булмаячак. Саламнан кырларыбыз арынып калды, чыгуга колачлы эшләргә мөмкинлек бар: кадрлар җитәрлек, чылбырлы тракторларны ике сменада файдаланачакбыз. Эшне бусын мин, тегесен син башкарырга тиеш дип бүлгәләп тормыйбыз, коммунистлар һәм партиясезләр дә вакыт тыгыз чакта барысына күңел биреп алыналар.

Кайбер урыннарда хәзер игенчеләр арасында ярыш оештыруга игътибар итми башладылар. Мин мондый фикер белән килешә алмыйм. Кемнең ничек эшләгәнен белеп, хезмәтен янәшәдә эшләүчеләрнеке белән чагыштырып баруы гаять тәэсирле чара һәм партбюро, профсоюз оешмасы да аннан читтә кала алмый. Колхозда пресс-группа оештырылды, ул агитаторларны кирәкле оператив информация белән тәэмин итеп торачак. Шуларга нигезләнеп Гөлшат Беляевага һәм Җәмилә Гыйлемшинага бюллетеньнәр чыгарып бару йөкләтелде. Радиогазета тапшыруларын Рамилә Яруллина алып бара. Коммунист Хәлил Курамшин җитәкләгән агитколлектив члeннары: укытучылар Люция Шәйнурова, Әминә Йосыпова, китапханәче

Нияз Зәйнуллин Совет Армиясе сафларыннан кайтканнан бирле тракторда эшли. Кич җитте исә клубта үзешчән сәнгать түгәрәгенең актив члены.

Дания Мансурова басуда эшләүчеләрне көн яңалыклары белән таныштырып баруга алындылар. Арада кайберләре игенчеләр өчен концерт, музыкаль тапшыруларда да катнаша. Соңгысында, моннан тыш, культура йорты директоры Ринат Могыйнов, художество җитәкчесе, баянчы Андрей Константинов, колхозчылар Лилия һәм Нияз Зәйнуллиннар, туган авылларына гашыйк укучылар Фәнисә Ибраһимова, биюче Гөлнара Сабирова да катнашыр, һәрчактагыча авылдашларын музыка һәм сәнгать аркылы фидакарь хезмәткә әйдәп чыгыш ясарлар дип көтелә.

Бу көннәрдә партбюро В. И. Ленинның тууына 121 ел тулуны билгеләп узуга хәзерлек алып бара. Соңгы вакытларда партиягә һәм В. И. Ленинга һөҗүмнәр көчәеп китте. Әмма авыл хезмәтчелләре социалистик идеерләрнең яшәүчәнлегенә, халык арасында сакланачагына ышаналар. Шуңа бу уңайдан үткәреләчәк өмәгә дә актив катнашырга әзер торалар.

Хәзер коммунистлар һәм тулаем авыл кешеләре дә политик яктан активлар, аларның үзаңы үсә бара. Хезмәт коллективларында очрашулар, аралашулар вакытында илдә туган кризислы хәл турында җитди сөйләшүләр бара, бәхәсләр дә кызып киткәли. Төрле фикерләр ишетелә анда, әмма һәркем өчен уртагы да бар. Халык трибуна артында яисә башка урында булсын политик бәхәсләрдән туйган инде. Кризислы экономик һәм сәяси хәлдән чыгу өчен бәхәсләрне читкә куеп эшкә алынырга кирәклеге турында фикер белдерә. Һәм бездә, ягъни колхозда бу гамәлгә дә ашырыла: теләсә нинди эшкә коммунистлар һәм партиясезләр дә бердәм алыналар. Вакыты ул түгел хәзер, басуда икмәк язмышы хәл ителә торган момент ич.

Р. НАСЫЙБУЛЛИН,
«Татарстан» колхозы партия оешмасы секретаре.

Ярдәмгә чакырабыз

Норлат ягында туып үскән, шунда гомер итүче милләттәшләребезгә, авылдашларыбызга мөрәҗәгать итәм.

Без, Түбән Норлат авылында яшәүче мөселманнар авылыбызда яңа мәчет төзелешен башларга ниятләнәбез. Бу эштә колхоз идарәсе гомуми җыелышында безгә ярдәм итәргә карар чыгарды. Һәм транспорт, материал белән булышлык итәргә булды.

Без, күңелләрендә иман нурлары сүнмәгән һәркемнең безгә ярдәм кулы сузуларына мохтаҗбыз: газиз кардәшләр яңа мәчет төелешендә ярдәм итүегезне сорыйбыз.

Мәчет картлары исеменән Т. Аюпов,
мөтәвәллият члены.

Слет турында истә калганнар

Күптән түгел чөгендерчеләрнең чираттагы слеты булып үтте. Мин бу слетка беренче тапкыр чакырылган идем. Өйгә уңай хисләр, шатлык белән кайттым. Анда алган тәэсирләрем белән уртаклашасым һәм аны оештыручыларга рәхмәтемне җиткерәсем дә килде.

КПСС райкомының беренче секретаре Хәлил Хәмзиевич Морадыймов алдынгы чөгендерчеләрне генә түгел, барлык хатын-кызларны якынлашып килүче 8 март бәйрәме белән кайнар котлады һәм алар адресына җылы сүзләр әйтте. Бәйрәмдә нинди генә бүләкләр юк иде: кер юу машинасы, май язу машинасы, сервизлар һәм савыт-сабалар, гомумән, хуҗалык өчен кирәк булган барлык әйберләр бар иде. Хәлил Хәмзиевич шикәр чөгендере җитештерү һәм аны дәүләткә сату планын уңышлы үтәү белән котлады, президиумга алдынгылар белән бергә арттагы хуҗалык механизаторларын да чакырды. Әйе, узган ел аеруча авыр булды. Шуңа да кешеләр генә гаепле булмады уңышны җыеп алуда. Бу көнне бүләк алучыларны атап китсәң тулы исемлек булыр иде. Хәер без алдынгылар турында «Дуслык» газетасыннан укып белдек инде.

Әлеге чарада катнашкан барлык хатын-кызларга чәчәкләр бүләк иттеләр һәм соңыннан Хәлил Хәмзиевич барыбызны да бәйрәм белән котлады, тыныч тормыш, зәңгәр күк, гади хатын-кыз бәхете һәм тагын слетның чын-чыннан бәйрәм булуын һәм аның бер мизгелгә булса да бөтен мәшәкатьләрне онытып торуын теләде.

Беренче секретарьнең соңгы теләкләре үтәлерлек түгел. Чөнки нәкъ менә бүген, шушы минутта узган елгы урак мәшәкатьләре күңелләрне тагын бер кат борчып искә төште. Күңелләргә үтеп керерлек җырларны, алдынгыларны котлауларны тыңлап шушы минутта узган елгы коеп яуган яңгырларны, аякны өстерәп алгысыз пычракны искә төшерәсең. Тракторлар кыр уртасына кереп баткан, ә без хатын-кызлар тездән балчыкка чумган килеш чөгендер кисәбез. Соңгы 20 гектар чөгендерне алып бетердек дигән хәбәрне ишетү безнең өчен нинди зур шатлык булды. Бу эштә көчләрен кызганмаган тракторчылар Сәлимҗан Гыйләлетдинов һәм Нәфыйк Җәләлетдинов агайларга рәхмәтебез чиксез зур. Шуңа күрә дә бүгенге бәйрәмдә аларга бүләк итеп кер юу машинасы тапшыру мизгеле безнең өчен икеләтә шатлык булды. Чөгендер төяүдә эшләүче Хаҗиәхмәт абый Сәгыйров тырышлыкларын ничек онытасың. Ул вакыт белән исәпләшеп тормады, кырда ашап-эчеп алып яңадан машиналарны төяргә кереште. Безнең өчен тәмле ашлар пешергән Зәлия апа Гыйззәтуллинага да рәхмәтебез чиксез. Алар Фәүзия апа Гафиятуллина белән бергә безне тәмле ашату өчен төрле блюдолар уйлап таптылар. Шуңа күрә дә чөгендерчеләр дә участокларын ташлап китмәделәр, яңгыр, кар астында эшләрен дәвам иттерделәр. Зәлия апаны туган көне белән котлаганда, аның күзләренә яшьләр килде. Кырда кешеләрнең күңелен күтәрү өчен такмак һәм җырлар җырлаган Сания апа Кәримованы ничек онытасың. Әгәр боларның барысы да булмаса, без ул авырлыкларны җиңеп чыга алмас идек сыман. Ә бит бирешмәдек, эшебезне ахырына кадәр башкарып чыктык.

Слет азагыннан әйбер лотореясы уйнатылды. 830 сумлык «Мир» суыткычы безнең колхозның икенче звено чөгендерчесе Сәхибә апа Гафуровага туры килде. Ул да шатлык булды. Без өйгә күтәренке күңел белән кайттык һәм кичен эшкә киттек. Әйе, әйбәт ял иттек, һәм быел беренче урынны ала алмасак та призлы урынны һичшиксез яуларбыз дибез.

К. ИЗМАЙЛОВА,
«Чишмә» колхозы.

Файдалы киңәшләр

Кар сулары ага. Н. Туганов фотосы.

Яз һәм сипкелләр

Яз кояшы җиргә карап елмаюга, шаян нурлар кызлар күзләргә керешә. Сөйкемле итик әле үзләрен дип, алсу йөзләренә кояштай балкып торган бөрчекләр сибә. Тик кызлар нурлар наянлыгы белән килешергә теләми. Март, апрель айлары җиттеме, редакциягә, сипкелләрдән котылу юлларын өйрәтсәгез иде, дигән үтенеч тулы хатлар юллана башлый.

Безгә калса, сипкел ул яшьлек билгесе. Шулай да, кызларның үтенечен егып булмый. Аңлап торабыз, гүзәллеккә омтылалар, тагын да матуррак буласылары килә. Шуны искә алып, борынгыдан калган сер капчыгын бергәләп чишик. Игътибар итегез, карт әниләребез фәкать үсемлекләрне файдаланган. Шуңа да тәкъдим ителәсе рецептлар кызларыбызның табигый матурлыгын сакларга ярдәм итәр, дип өметләнәбез.

1. Бер учма петрушка үләнен ярты литр суга салып ярты сәгать кайнатыгыз. Сөзгәннән соң аның белән иртәле-кичле битегезне сөртегез. Бу төнәтмә сипкелләрне төссезләндерү белән бергә, бит тиресен сафландыра, кызыл таплар калкуны, җыерчыклар артуны кисәтә.

2. Башлы суган согы да сипкелләрне киметергә булышлык итә.

3. Сөтлегән үләне суты өзеп алгач та бит тиресенә сөртелә һәм аның өстеннән шунда ук балык мае сөртеп куела. Бераздан бит тиресенең нечкә өлеше катлам-катлам булып кубып төшә. Шуннан соң бит сипкел һәм таплардан арынып, чистарып кла. Балык мае исә бит тиресен сөтлегән үләненең зәһәр согы тәэсиреннән саклый.

4. Биш грамм саф глицерин, 15 грамм лимон согы һәм 25 грамм кайнаган суны бергә кушып, яхшылап болгатыла. Алынган сыекча биткә сөртелә, ун минуттан соң ул юып алына. Шуның артыннан биткә тукландыру кремы сөртеп куела.

Яз көне биткә маскалар ясау һәр хатын-кыз өчен файдалы. Аларның берсе түбәндәгечә эшләнә: бер чәй кашыгы сөт, шул кадәр үк бал һәм бер йомырка сарысы белән катнашма ясагыз. Бит тиресенә крем сөрткәннән соң әлеге катнашманы биткә ягып, 15—20 минут ятып торыгыз. Юынуга үзегезне яшәреп киткәндәй хис итәрсез.

СЕРДӘШ.

Онытылган ризыклар

БАШ-АЯК БӘЛЕШЕ

Төче камыр басып, кечерәк һәм зуррак ике кисәккә бүләләр. Зуррагын ярты сантиметр калынлыгында җәяләр һәм майлаган табага салалар. Шунда бәлеш эчлеген салып, өстенә камырның кечерәк кисәген җәеп каплыйлар, кырыйлары чеметеп ябыштырыла. Өстенә шулпа салу өчен тишек калдыралар һәм аны камыр белән түгәрәк ясап бөкелиләр.

Бәлешне 1,5—2 сәгатькә мичкә, яисә духовкага куялар. Бөкесен алып шулпа өстәгәч, яңадан мичкә тыгалар. Өсте кибеп, көеп китмәсен өчен, аны юеш кәгазь белән, яисә борынгыча арыш камырын җәеп каплыйлар.

Әзер бәлешне табынга табасы белән кайнар килеш чыгаралар.

ТОМАЛАП ПЕШЕРГӘН

КАРТА. Яхшылап эшкәрткән картаны тозлы суда пешереп алалар да, салкын суда әйбәтләп югач, шакмаклап турыйлар. Аннары чуенга салып, вак кына тураган башлы суган, эре итеп туралган бәрәңге, кишер, ит шулпасы өстәп, тоз сибеп, өстен нык итеп ябалар да мичтә яисә плитәдә томалап пешерәләр.

Пешкән картаны болгаталар һәм кайнар килеш тәлинкәләргә салып бирәләр. Катыкны аерым куялар.

СЕЗ БЕЛӘСЕЗМЕ?

Фин медиклары исәпләвенчә, түбәндәге җиде кагыйдәне даими үтәсәң, тормышыңны ким дигәндә тагын 10 елга озайта аласың икән:

1. Тәмәке тартмаска (тартмаучылар арасында рактан һәм инфарктан үлүчеләр саны шактый ким).

2. Алкоголь кулланмаска яки бик аз күләмдә генә эчәргә.

3. Гәүдә авырлыгын нормада тотарга (симез кешеләр арасында үлүчеләр саны тиешле авырлыктагыларга караганда бер ярымга артыграк).

4. Физик активлыкны сакларга.

5. Иртәнге ашны һәрчак ашарга.

6. Билгеле бер сәгатьләрдә генә ашарга, шулар арасында капкалап алу белән шөгыльләнмәскә.

7. Тәүлегенә, ким дигәндә, 7 сәгать йокларга.

В. ШЕВКИН.
(«Кичке Ташкент»).

Саесканнар кар өстендә йөрсә көннәр җылыта башлый.

Кыр үрдәкләре җылы яклардан кайтканда симез булса, яз салкын булачак.

Апрель артык җылы булса, май салкын, җиллеяңгырлы булачак.

Бозбармак (сосульки) озын булса, яз дәвамлы килә.

Беренче күк күкрәү көннәр җылыта башлауга булыр.

Беренче күк күкрәү кыйбла ягыннан булса, иген уңар.

Боз төнлә китсә, шулай ук иген уңар.

Күзәтегез, сынагыз...

Яз эретми, озак туңдырып торса, җәй коры булыр.

Яз иртә килсә, иген уңар.

Яз елгаларда су артмаса, иген уңмас.

Аккош иртә килсә, яз озак торыр.

Ала карга агач башына кунса, яз тиз килер, җиргә кунса, озак килер.

Карга җылы яктан килгәч агач башына кунса, ел туклыклы булыр.

Карга карда коенса, көн бозылыр.

Торна иртә килсә, көннәр тиз җылытыр.

Яз тавык әтәч булып кычкырса, ел авыр булыр.

Сыерчыктан элек тургай килсә, туклык булыр.

Ат карга ятса, җылыга тарта.

Мал кайсы якка аркасын куеп ятса, шул яктан җил көт.

Эт карда аунаса, көн аязыр.

Кошлар оясын агачның көньягына корса, җәй салкын килер.

Куяннар йонын озак алмаштырмый йөрсә, яз суык килер.

КАВЫН, КЫЯР ҮСТЕРИМ ДИСӘҢ

Алрель бакчачы өчен иң мәшәкатьле ай. Ел уңышы бакчачының шушы айдагы фидакарь эшләвенә дә бәйле. Апрельдә җимеш агачлары формалаштырыла, агачка агач ялгана, кар басымы астында каерылып төшкән ботаклар үз урынына тартып бәйләнә. Җимеш агачларындагы, җиләк куакларындагы сынган, корыган, авыру ботаклар кисеп алып яндырыла. Җиләк-җимеш куаклары тукландырыла, корткычларга, төрле авыруларга каршы көрәш җәелдерелә. Җир өлгерү белән туфрак эшкәртелә. Кыскасы, бакчада эшләр күп, санап бетерерлек түгел. Яшелчә үстерүчеләргә дә олы мәшәкатьле бу ай. Төп сүз —яшелчә үсентеләре үстерү турында.

Безнең шартларда тәрәзә төбендә яки теплицаларда (ачык һавага күчереп утыртканчы) помидор—60—65, болгар борычы —65—70, иртә кәбестә—55—60, кыяр, карбыз, кавын үсентеләре 25—30 көн үсәргә тиеш.

Тәрәзә төбендә үскән үсентеләр майның уннарында пленка астына күчереп утыртыла.

Апрель уртасында кыяр-карбыз, кавын орлыгы чәчелә. Безнең шартларда карбызның «Огонек», кавынын «Колхозник» сортлары яхшы өлгерә һәм әйбәт уңыш бирә. Мәсәлән, без республиканың төньяк өлешендәге югарыда күрсәтелгән культуралар орлыгын 14 нче апрельдә чәчтек. Май аеның тәүге ун көнендә пленка астына күчердек. Пленка астында үсте. Карбыз—унбишеннән, кавын—20 июльдән өлгерә башлады. Тәмнәре ягыннан Үзбәкстанда үскәннән калышырлык булмады.

—Бөтен шартын китереп тозласам да, кыярым бозылган, кабыгы гына торып калган, үзе суга әйләнгән,—дип зарланган хуҗабикәләрне еш очратырга туры килә. Моның сәбәбе, кирәкле сортларны сайлап ала белмәүдә.

Безнең шартларда кыярның «Муромский-36»,«Вязниковский-37», «Урожайный-88,» сортлары яраклаштырылган. «Муромский-36» сортлы кыяр иртә өлгерә, шытып чыкканнан соң 35—40 көн дигәндә аны ашый башлыйсың. Тик ул кышка тозларга яраксыз. Шуның өчен бу сортны җәй ашау өчен генә чәчәргә кирәк.

«Вязниковский-37» сорты тәме белән аерылып тора. Ул «Муромский-36» сортына караганда 10—12 көнгә соңрак өлгерә. Тозларга яраклы, озак саклана. Кыяры саргаймый.

«Неженский» сорты соң өлгерә, тозлау өчен иң әйбәт сорт. Әйе, сортларның тәмендә дә, аның уңышында да, кышкылыкка саклау ягынан да зур аермалыклар бар.

Кайбер елны шулай да була. Түтәл тутырып кыяр утыртабыз. Кызганычка каршы, үсентеле кысыр чәчәкләр сырып ала, кыяры аз була. Моны өлгереп җитмәгән орлык чәчүдән күрәм мин. Шуңа күрә өлгергән, тулы орлыкларны гына чәчәргә кирәк.

Чәчәр алдынан аны тикшереп карарга мөмкин: орлыкны өч процентлы тозлы суга салсаң, өлгермәгән буш орлык өскә калкып чыга, ә өлгергән тулы орлыклар төпкә төшә.

Карбыз, кавын,кыяр үсентеләре күчереп утыртуны яратмый. Шуңа күрә орлыкларны махсус кубикларга, баетылган туфрак тутырылган стаканнарга чәчәргә кирә.

Махсус кубиклар магазиннарда сатыла. Ул булмаса, стаканнарны кәгазьдән дә ясарга була. Моның өчен 16 сантиметр киңлегендә, 25 сантиметр озынлыгында газета бите кисеп алына. Ярты литрлы шешәгә урала, төбе бөгелеп куела һәм ябыштырыла. Стакан әзер. Аның эченә баетылган туфрак тутырыла.

Моның өчен чирәм җирдән кара туфрак алына, аңа бергә бер исәбеннән черемә кушыла, бер чиләк исәбеннән бер стакан агач көле кушыла, компонентлар ныклап аралаштырыла. Стаканнар төбенә 5—6 сантиметр калынлыгында туфрак салына һәм алар әрҗәгә тезеп утыртыла. Шуннан соң орлыкны төртеп чыгасы гына кала. Ул пленка астына күчереп утыртканга тикле 25—30 көн элек чәчелә. Димәк, кыярны стаканнарга апрельнең 5 еннән унына кадәр утыртырга кирәк.

Югарыда күрсәтелгән культуралар барысы да җылыны ярата. Аларга иркенләп үсү өчен иң һәйбәт җылылык 24—26 градус булырга тиеш. Үсентеләргә фәкать җылы су гына сибелүен дә истән чыгармагыз. Туфрак артык дымлы да, коры да булмасын.

Үсентеләр тәрәзә төбендә, яки теплицаларда үскәндә ике мәртәбә тукландырыла. Алар яңа сыер тизәгенә бермә-бер су кушып, ул булмаганда 1 чиләк суга мочевина—5,суперфосфат—15, хлорлы калий—15 грамм салып эретелә һәм тукландырыла.

Яз иртә килгән елны апрель урталарында ук туфрак өлгерә башлый. Аның өлгерүен белү өчен үз участогыгыздагы туфракны учыгызга салып кысып карагыз. Бармак

араларыгыздан су сыгылып чыкмаса, туфрак эшкәртергә ярый дигән сүз.

Туфрак өлгергәч тә кичекмәстән ашлама кертеп, җирне эшкәртеп, иртә культураларны чәчә башлау мотлак. Иртә культураларга яшел суган, кишер, редиска, салат, борчак, петрушка кебек яшелчә керә. Туфрак җылынуга аш чөгендере чәчелә. Орлыклар тизрәк шытып чыксын өчен, түтәлләр пленка белән каплап куела. Орлык шытып чыккач та пленка алына.

Бакча культураларын иртә утыртсагыз, уңыш югары булыр, иртә өлгерер. Үсентеләрне ачык һавага күчереп утырту турында сүзне май аенда дәвам итәчәкбез.

С. ХАҖИЕВ,
агроном.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

СИШӘМБЕ
16 АПРЕЛЬ
КАЗАН КҮРСӘТӘ

17.25 Күңел байлыгы—телдә.
17.50 Казанда—Рамазан бәйрәме.
19.00 Татарстан.
19.30 Әлли-бәлли-бәү.
19.40 ТССР Югары Советы сессиясендә.

I ПРОГРАММА

6.30 Иртә.
9.00 Актуаль репортаж.
9.20 Мультфильмнар.
9.55 Нәфис телефильм: «Яңа Шаһризадә». 1 серия.
11.00 Балалар сәгате.
12.00 Телевизион яңалыклар хезмәте.
12.15 Телеспектакль премьерасы: «Элеккеге капитанның тормышыннан ике көн».
15.00 Телевизион яңалыклар хезмәте.
15.15 «Кешеләр һәм дельфиннар». 1 нче фильм.
16.20 Һәвәсләр дөньясы.
16.35 Музыкаль хәзинәләр.
17.30 Чемпионнар белән бергә.
17.45 Балаларның музыка клубы.
18.30 Меридиан.
18.45 Ленин турында сөйләшү.
19.30 С. Прокофьев. Фортепьяно белән оркестр өчен си-бемоль концерты.
19.55 Нәфис телефильм: «Яңа Шаһризадә». 2 серия.
21.00 Вакыт.
21.45 «ВиД» күрсәтә: «Могҗизалар кыры».
22.30 Сүз.
00.00 Телевизион яңалыклар хезмәте.
00.20 Эстрада концерты.
00.50 «Очрашу урынын алыштырырга мөмкин түгел». 1 серия.
02.00 Автопортрет.

II ПРОГРАММА

8.00 Иртәнге гимнастика.
8.15 Фәнни-популяр фильм: «Коломнага сәяхәт».
8.35, 9.35 Физика. 11 кл.
9.05 Француз теле. 1 уку елы.
10.05 Француз теле. 2 уку елы.
13.35 Табигать белеме. 2 класс.
10.55 Күп белүчеләр өчен күнегүләр.
12.00 Нәфис фильм: «Бәхет иле яки һавадагы торна артыннан».
13.10 Ритмлы гимнастика.
14.10 Фәнни-популяр фильм премьерасы: «Мәрхәмәтле булыйк».
14.30 Музыкаль телеабонемент.
19.55 Тыныч йокы, нәниләр.
20.10 Документаль фильм: «Бурычлар һәм ышанычлар».
21.00 Вакыт.
21.45 СССР Югары Советы сессиясендә.
22.45 Нәфис телефильм: «Физиклар».

ЧӘРШӘМБЕ
17 АПРЕЛЬ
КАЗАН КҮРСӘТӘ

16.45 Нәфис фильм: «Йөзгә-йөз». 2 серия.
19.00 Татарстан.
19.30 «Әлли-бәлли-бәү.
19.40 ТССР Югары Советы сессиясендә.

I ПРОГРАММА

6.30 Иртә.
9.00 Эшлекле курьер.
9.15 Концерт.
9.55 «Яңа Шаһризадә». 2 серия.
11.00 Чемпионнар белән бергә.
11.15 Балаларның музыка клубы.
12.00 Телевизион яңалыклар хезмәте.
12.15 Сүз.
15.00 Телевизион яңалыклар хезмәте.
15.15 Нәфис телефильм «Кешеләр һәм дельфиннар». 2 нче фильм.
16.30 Һәвәсләр дөньясы.
16.45 Документаль фильм: «Ульяновскига, Ленинга».
17.15 Балалар сәгате (инглиз теле дәресе белән).
18.15 «Кайту». Генерал А. Путянин экспедициясе турында (1855 ел).
19.15 Нәфис фильм: «Комнан өелгән замок».
21.00 Вакыт.
22.00 Футбол. Европа чемпионатына сайлап алу ярышлары. Венгрия—СССР җыелма командалары.
23.40 Музыкаль дискотека.
00.00 Телевизион яңалыклар хезмәте.
01.15 «Очрашу урынын алыштырырга мөмкин түгел». 2 серия.
02.25 «Киноның истәлекле сәхифәләре». Киноконцерт.

II ПРОГРАММА

8.00 Иртәнге гимнастика.
8.15 Фәнни-популяр фильм: «Борынгылык сандыгы».
8.35, 9.35 Музыка. 2 кл.
9.05 Немец теле. 1 уку елы.
10.05 Немец теле. 2 уку елы.
10.35, 11.35 Әдәбият. 7 кл.
11.05 «Герцог Джулиано Воробьи авылында». 1 нче тапшыру.
12.05 Нәфис фильм: «Физиклар».
13.40 Молдова фольклор коллективлары чыгышы.
14.20 Документаль фильм: «Ложкин алтынын кая яшергән».
22.00 СССР Югары Советы сессиясендә.
23.00 Нәфис фильм: «Ануш әни».
00.10 Бадминтон. СССРның очучы-космонавтлар кубогына Бөтенсоюз турниры.
01.00 Яраткан шигырь юллары.

ПӘНҖЕШӘМБЕ
18 АПРЕЛЬ
КАЗАН КҮРСӘТӘ

17.15 Мультфильм.
17.35 Шигърият. Зиннур Мансур.
17.50 Редакциягә хат килде.
18.30 Юл куркынычсызлыгы.
19.00 Татарстан.
19.30 Әлли-бәлли-бәү.
19.40 ТССР Югары Советы сессиясендә.

I ПРОГРАММА

6.30 Иртә.
9.00 МВД хәбәрләре буенча.
9.15 Нәфис фильм: «Комнан өелгән замок».
11.00 Балалар сәгате.
12.00 Телевизион яңалыклар хезмәте.
12.15 Футбол. Европа чемпионатына сайлап алу ярышлары.
15.00 Телевизион яңалыклар хезмәте.
15.15 Нәфис телефильм: «Кешеләр һәм дельфиннар». 3 нче серия.
16.15 Һәвәсләр дөньясы.
16.30 Мультфильм.
17.00 «Гаделлек урамы». Документаль фильм премьерасы: «Үзгәртеп коруның 40000 чакрымы Советлар Союзы япон тележурналистлары күзе белән караганча».
18.30 Меридиан.
18.45 «16 яшькә кадәр һәм өлкәнрәк».
19.30 «Ялта-91».
19.45 Нәфис фильм премьерасы. «Зур баганага кайту».
21.00 Вакыт.
22.00 МВД хәбәрләре буенча.
22.15 Фестивальләр. Конкурслар. Концертлар.
23.10 «ПИ» билгесе астында. Тәнәфестә—Телевизион яңалыклар хезмәте.
00.55 «Очрашу урынын алыштырырга мөмкин түгел» 3 серия.
02.00 «Майдан бирегез». 2 бүлек.

II ПРОГРАММА

8.00 Иртәнге гимнастика.
8.15 Фәнни-популяр фильм: «Борынгы риваятьләр».
8.35, 9.35 Гомуми биология. 11 класс.
9.05 Испан теле 1 уку елы.
10.05 Испан теле. 2 уку елы.
10.35, 11.35 Әдәбият. 10 класс.
11.05 «Герцог Джулиано Воробьи авылында». 3 нче тапшыру.
12.05 Ритмлы гимнастика.
12.35 Нәфис телефильм. «Ануш әни».
13.45 Союзлар йортының Колонналы залында композитор Г. Пономаренконың автор кичәсе.
22.00 СССР Югары Советы сессиясендә.
23.30 Нәфис телефильм: «Безне гафу итегез».
00.45 Фристайл. Дөнья кубогы. Финал. Германиядән тапшыру.

ҖОМГА
19 АПРЕЛЬ
КАЗАН КҮРСӘТӘ

16.55 Нәтиҗә. Бакчачылыкның язгы мәшәкатьләре.
17.25 Очрашулар. Парлы конферансье. —Сәләви һәм Мәләви.
18.00 «Җомга көн кич белән» альманахы.
19.00 Татарстан.
19.30 Әлли-бәлли-бәү.
19.40 ТССР Югары Советы сессиясендә.

I ПРОГРАММА

6.30 Иртә.
9.00 Инновация. Маркетинг. Нәтиҗә.
9.15 Мультфильм.
9.40 Документаль фильм премьерасы: «№8 Кордоныннан Анатолий һәм Валентина».
10.00 Нәфис фильм: «Зур баганага кайту».
11.15 «16 яшькә кадәр һәм өлкәнрәк».
12.00 Телевизион яңалыклар хезмәте.
12.15 Фестивальләр. Конкурслар. Концертлар.
13.10 Документаль фильм: «Японнарның түбә яба торган балчык чирәпләре».
13.35 Дөнья халыклары иҗаты (Япония).
15.00 Телевизион яңаалыклар хезмәте.
15.15 Кешеләр һәм дельфиннар». 3 нче фильм. 2 бүлек.
16.20 Әни, әти һәм мин.
16.55 В. И. Ленинның тууына 121 ел тулуга багышланган тантаналы җыелыш. Концерт. Тәнәфестә—«Меридиан».
21.00 Вакыт.
21.45 «ВиД» күрсәтә. Тәнәфестә —Телевизион яңалыклар хезмәте.
01.00 «Очрашу урынын алыштырырга мөмкин түгел». 4 серия.
02.15 «Гжель—рус могҗизасы».

II ПРОГРАММА

8.00 Иртәнге гимнастика.
8.15 Фәнни-популяр фильм: «Балчык хәреф белән».
8.35, 9.35 Музыка. 7 кл.
9.05 Инглиз теле. 1 уку елы.
10.05 Инглиз теле. 2 уку елы.
10.35, 11.40 Тарих. 8 кл.
11.05 Адам Смит акчалары дөньясы.
12.10 Нәфис телефильм: «Безне гафу итегез».
13.25 Фристайл. Дөнья кубогы. Финал.
14.10 Документаль фильм: «Ильичны искә алып».
21.45 Спорт һәркем өчен.
22.00 Хоккей. Дөнья чемпионаты. СССР һәм Швейцария җыелма командаларының очрашуы.
00.00 РСФСР Югары Советы сессиясендә.

Сыерчыклар килгәнче яшәп торыйк әле. Кусалар китәрмен, дип уйлагандыр инде тиен салкын бураннарда җылы урын тапкач.

Әйе, әйбәт урнашкан шул.

С. Маистер фотосы.

Булган хәл.

Ана... лар

Фаҗига хәленә юлыккан баласын коткару өчен утка да, суга да керергә әзер торучы аналар турында яшьтән үк ишетергә, укырга, күрергә туры килде. Соңгы елларда балаларын күрергә дә теләмичә, тудыру йортларында калдырып китүче таш бәгырьле аналар хакында ишеткәч йөрәк сыкрап куя. Ирексездән хайван да үз баласын ташламый, кеше нишли, кеше? дип өзгәләнәсең. Шул уңайдан үзем күргән вакыйганы сезгә сөйләп үтәсем килә.

Никтер ул көнне төшке аштан эшкә соңарып чыктым. Тирәндәге уйларыма бирелеп, ашыгып-ашыгып урамнан атлыйм. Кинәт барлык уйларымны җилгә очырып, яныннан сарык хәтле бер эт йөгереп узып китте.

Яшен тизлеге белән йортны узды да икенчесенең капка коймасы аша йорт эченә сикереп төште. Бу күренештән аптырап калсам да «азмыни, урамда чабып, койма аша сикереп йөргән этләр»,—дип уйладым да, үз юлымны дәвам иттем. Ләкин, шул секундта ук йорттан ишетелгән үзәк өзгеч бала тавышы әллә нишләтеп җибәрде. Мизгелне дә әрәм итмичә, үз-үземне белештермәстән мин дә әле генә эт сикергән койма аша икенче якка төштем. (Шулчак нәрсәдер шартлап ертылды, аның чалбар балагы икәнлеген соңрак белдем). Тураеп бассам ни күрим: күз алдымда әлеге эт дүрт яшьлек малай өстенә атланган да ачы итеп шыңшып-шыңшып чиный. Ә малай үзенә йөрәкне ярып кычкыра.

—Пышал,—дип кычкырдым үз тавышымнан үзем куркыр дәрәҗәгә җитәрдәй булып. Әмма минем кычкырганга колак салу кая анда... Эт чиный, бар көченә, бала кычкыра.

Бер кабуда аягымны кабып өзәрдәй булып котырынган эт янына барып басканымны белми дә калдым. Эшнең нидә икәнлегенә шунда гына төшендем: малай эт баласын кысып кочаклаган килеш җирдә капланып ята иде.

—Бирмим, эт минеке,—ди, үзе елый.

Көч-хәл белән эт баласын малайның куенынннан тартып алып әнисенә кайтардым. Эт кай арада баласын авызына кабарга өлгерде, шул секундта ук күз алдыннан юкка чыкты. Малай белән икәү басып калдык.

Ул әле озак елады:

—Минем эт баласы, мин аны яратам, сөт ашата идем, ник аны биреп җибәрдең,—ди сузып-сузып кат-кат тәкърарлады. Эттән курку хисе дә юк, бары тик аны кире кайтаруны гына уйлый иде ул бу чакта.

—Әйдә, абый, алып кайтыйк әле аны. Ул бит минеке...—дигәч ни әйтергә дә белмичә аптырап калдым. Шулай да көчемне җыеп:

—Юк, улым, аның бит үз әнисе бар,—дия алдым.

Бу чакта шундый йомшарып киттем ки, күзләремә яшьләр килде, иреннәр калтыранды...

Шулай да малай белән аңлаша алмадык, дөресрәге ул әле бик яшь, мондый нәрсәләрне аңларлык дәрәҗәгә җитмәгән.

Мин чалбар балагының ертылуын да онытып эшкә баруымны дәвам иттем.

Күңелдә әле генә очраткан вакыйга давыл куптарды. Әйе, кеше баласының анасы булган кебек үк, этнең дә «бердәнбере» бәгырь кисәге була икән шул...

И. ШӘЙХИЕВ.
Зирекле авылы.

Мөхәррир Ә. У. АБДУЛЛИН.

Учредительләр— халык депутатларының Октябрь район Советы һәм КПССның район партия комитеты.

РЕДАКЦИЯНЕҢ АДРЕСЫ: 423060, Норлат шәһәре, К. Маркс урамы, 19.
ТЕЛЕФОННАР: мөхәррир—2—12—14, 2—22—81, мөхәррир урынбасары—2—15—44, рус теленә һәм чуваш теленә тәрҗемә буенча мөхәррир урынбасарлары—2—15—63, социаль-экономика бүлеге— 2—22—81, җаваплы секретарь—2—14—16, хатлар бүлеге һәм бухгалтерия—2—18—67.

Газетаны Нурзия ФӘСХЕТДИНОВА җыйды, Римма ГАНИЕВА верстка ясады. Клара БОБКОВА басты. Корректор— ЗӘЛФИЯ ВӘЛИЕВА.

«Дуслык» газетасы атнаның сишәмбе, пәнҗешәмбе, шимбә көннәрендә чыга һәм рус, чуваш телләренә тәрҗемә ителә.
Нәшрият, полиграфия һәм китап сәүдәсе буенча ТССР Дәүләт комитетының Октябрьның 50 еллыгы исемендәге Норлат-Октябрь типографиясе.
Күләме—1 басма табак. Заказ 44. Тираж 3.350.